

# **PROGRAM PROFILAKTYKI**

## **Wstęp**

Szkolny program profilaktyki został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji wychowawczej w szkole oraz oczekiwań uczniów, nauczycieli i rodziców.

Został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz środowiska szkolnego, jest spójny z Programem Wychowawczym.

Realizacja programu odbywać się będzie we współpracy z rodzicami oraz różnymi instytucjami, między innymi:

- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną
- Komendą Miejską Policji
- Sądem Rodzinnym w Tarnobrzegu
- Środowiskowym Domem Kultury
- Tarnobrzeskim Domem Kultury
- Biblioteką Miejską
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie
- Domem Dziecka Stowarzyszenia Przyjaciół Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Tarnobrzegu

# Cele programu

## Cel główny:

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wzmacnianie u uczniów postaw i zachowań społecznie akceptowanych, wyposażenie ich w umiejętności pozwalające na dokonywanie właściwych wyborów i radzenie sobie w rozwiązywaniu napotkanych problemów.

## Cele szczegółowe:

1. Tworzenie bezpiecznej i ciepłej atmosfery w szkole.
2. Budowanie prawidłowej komunikacji między rówieśnikami.
3. Rozwijanie wrażliwości na cierpienie i niesprawiedliwość.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
5. Wzbudzanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie.
6. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy.
7. Rozpoznawanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim.
8. Ukazywanie szkodliwości używek oraz zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia.
9. Wskazywanie wartościowych sposobów spędzania wolnego czasu.
10. Ukazywanie podstawowych wartości i ideałów, wzmacnianie znaczenia rodziny.
11. Wskazywanie pożądanых wzorców zachowań.
12. Ujednolicenie oddziaływań profilaktycznych poprzez współpracę ze środowiskiem rodzinnym oraz instytucjami współpracującymi ze szkołą.

## **Charakterystyka programu**

Program przeznaczony jest dla uczniów szkoły podstawowej w wieku 6 – 13 lat, uczących się w klasach I – VI.

Realizowany będzie podczas zajęć edukacyjnych, uroczystości, imprez szkolnych i pozaszkolnych, akcji charytatywnych oraz konkursów. Zajęcia, spotkania i imprezy organizowane będą w dostępnych pomieszczeniach przy użyciu sprzętu znajdującego się w posiadaniu szkoły. Prowadzone będą przez nauczycieli, pracowników poradni specjalistycznych, przedstawicieli instytucji zaproszonych na spotkania.

Zajęcia przewidziane w programie podzielone są na pięć działów tematycznych:

- I. Profilaktyka niepowodzeń szkolnych
- II. Profilaktyka zdrowotna
- III. Profilaktyka uzależnień
- IV. Bezpieczeństwo dziecka na terenie szkoły
- V. Udzielanie wsparcia i niesienie pomocy innym

# Sposoby realizacji poszczególnych działów programu

## I. Profilaktyka niepowodzeń szkolnych

- Systematyczna analiza postępów w nauce uczniów na lekcjach wychowawczych.
- Organizowanie spotkań dla uczniów i rodziców z psychologiem lub pedagogiem na temat metod skutecznego uczenia się, sposobów zapamiętywania, radzenia sobie ze stresem.
- Analiza przyczyn niepowodzeń uczniów przez wychowawców i nauczycieli oraz badania diagnostyczne w poradniach specjalistycznych.
- Prowadzenie zajęć logopedycznych, wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych.
- Szkolenie nauczycieli w zakresie diagnozowania problemów z nauką, motywowania uczniów do nauki, oceniania kształtującego.
- Uświadamianie rodzicom ich roli w wychowaniu dziecka (racjonalna pomoc w nauce, zapewnienie odpowiedniego miejsca do pracy, stały kontakt ze szkołą).
- Informowanie rodziców o postępach dziecka i problemach w nauce w trakcie comiesięcznych dyżurów nauczycieli, na zebraniach i spotkaniach indywidualnych.
- Rozbudzanie zainteresowań uczniów nauką poprzez udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.
- Organizowanie w klasach pomocy koleżeńskiej dla uczniów mających trudności w nauce i często opuszczających zajęcia ze względu na stan zdrowia.
- Wykorzystanie najnowszych technik informacyjnych do wyrównywania i utrwalania wiedzy ucznia.

## II. Profilaktyka zdrowotna

- Realizacja zagadnień programowych dotyczących edukacji zdrowotnej na lekcjach.
- Prowadzenie zajęć z gimnastyki korekcyjnej.
- Współpraca ze Środowiskowym Domem Kultury i Tarnobrzeskim Domem Kultury (organizowanie zajęć rytmiczno – tanecznych, oglądanie wystaw o tematyce zdrowotnej).
- Nauka pływania.
- Omawianie na spotkaniach z rodzicami problematyki w zakresie edukacji zdrowotnej.
- Wskazywanie literatury fachowej oraz instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w tym zakresie.
- Spotkania z pracownikami służby zdrowia oraz poradni psychologicznych.
- Projekcja filmów o tematyce prozdrowotnej.
- Organizowanie i udział w konkursach propagujących zdrowy styl życia.
- Imprezy i uroczystości szkolne o tematyce prozdrowotnej.
- Dożywianie w szkole dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.
- Organizowanie wyjazdów na zielone i białe szkoły oraz wycieczek rekreacyjnych.
- Prowadzenie monitoringu spożywania drugiego śniadania w szkole (udział w programie ogólnopolskim).
- Udział w akcjach propagujących zdrowe odżywianie.

### III. Profilaktyka uzależnień

- Organizowanie spotkań ze specjalistą do spraw nieletnich dla uczniów i rodziców.
- Wycieczki do instytucji prowadzących działalność prewencyjną.
- Projekcja filmów o tematyce uzależnień.
- Udział w konkursach związanych z profilaktyką.
- Włączanie się w ogólnopolskie akcje o tematyce uzależnień.
- Współpraca z rodzicami ze środowisk patologicznych.
- Doskonalenie nauczycieli w zakresie tworzenia i realizowania programów profilaktyki.
- Realizacja programów profilaktyki w klasach lub zespołach zagrożonych uzależnieniami.
- Doskonalenie nauczycieli w zakresie diagnozowania problemu oraz pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji.
- Wdrażanie uczniów do zachowań asertywnych.

## IV. Bezpieczeństwo dziecka na terenie szkoły

- Zapoznanie z opracowanymi zasadami bezpiecznego i kulturalnego zachowania uczniów przebywających na terenie szkoły.
- Lekcje wychowawcze traktujące o bezpieczeństwie w szkole i poza nią.
- Zapoznanie uczniów z zasadami ruchu drogowego.
- Spotkania z policjantami Wydziału Ruchu Drogowego.
- Stała współpraca z policjantem dzielnicowym.
- Pełnienie dyżurów nauczycielskich, zwracanie uwagi na miejsca w szkole, mogące stanowić zagrożenia dla uczniów.
- Opieka nad dziećmi w czasie wycieczek.
- Dyżury nauczycieli i rodziców podczas imprez, dyskotek klasowych i ogólnoszkolnych.
- Diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole.
- Tworzenie i konsekwentne przestrzeganie zasad postępowania w klasie.
- Indywidualna praca z uczniami przejawiającymi zachowania agresywne.
- Informowanie rodziców o niewłaściwych zachowaniach dzieci, stała współpraca z nimi oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów.
- Cykle zajęć warsztatowych prowadzonych przez pracowników poradni specjalistycznych.
- Stosowanie wobec uczniów używających przemocy, kar zgodnych ze Statutem Szkoły.
- Udział uczniów w widowiskach i spektaklach popularyzujących bezpieczne zachowania.
- Pedagogizacja rodziców związana z zapewnieniem poczucia bezpieczeństwa dzieciom.

## V. Udzielanie wsparcia i niesienie pomocy innym

- Udział w akcjach charytatywnych organizowanych przez szkołę lub inne placówki.
- Realizacja zajęć poświęconych przybliżaniu uczniom idei i zakresu działalności PCK, PAH, „Caritas” i WOŚP.
- Udział w konkursach propagujących różne formy niesienia pomocy innym.
- Propagowanie pomocy koleżeńskiej wśród uczniów.
- Angażowanie rodziców do udziału oraz pomocy w organizacji akcji charytatywnych.
- Nawiązanie współpracy z instytucjami i fundacjami zajmującymi się pomocą innym.

# **Zadania dla wychowawców i rodziców**

## **Zadania dla wychowawców**

- Tworzenie klimatu sprzyjającego realizacji programu, budowanie zaufania grupy.
- Reagowanie na niewłaściwe zachowanie każdego ucznia oraz motywowanie do zachowań pozytywnych.
- Rozpoznawanie potrzeb oraz znajomość możliwości psychicznych związanych z rozwojem ucznia.
- Rozbudzanie zainteresowania nauką.
- Budowanie porozumienia: szkoła - dom - środowisko.
- Uświadomienie rodzicom ich roli w wychowaniu dziecka.
- Prezentowanie własną postawą wzoru osobowego dla ucznia.
- Organizowanie pomocy innym i udział w akcjach charytatywnych.

## **Zadania dla rodziców**

- Stała opieka nad dzieckiem.
- Wzmacnianie więzi emocjonalnej.
- Znajomość środowiska rówieśniczego.
- Posiadanie wiedzy związanej ze spędzaniem wolnego czasu przez dzieci (racjonalne korzystanie z komputera, telefonu komórkowego i telewizora).
- Wyrabianie szacunku do norm, wartości społecznych i autorytetów.
- Stawianie dzieciom jasnych i czytelnych wymagań.
- Rozbudzanie zainteresowania nauką.
- Kultywowanie tradycji rodzinnych, szkolnych i religijnych.
- Wspieranie działalności profilaktycznej szkoły (pomoc w organizowaniu zajęć, spotkań, uroczystości, imprez, akcji charytatywnych).
- Przekazywanie wychowawcy rzetelnej informacji o dziecku.
- Aktywne spędzanie wolnego czasu w gronie rodzinnym.
- Poznanie zasad zdrowego i higienicznego stylu życia oraz wdrażanie go w rodzinie.

## Spodziewane efekty

W wyniku realizacji szkolnego programu profilaktyki, spodziewamy się ukształtować wychowanka, który posiada następujące umiejętności:

- radzi sobie z przejawami przemocy (zminimalizowanie zachowań agresywnych),
- zna efektywne sposoby pokonywania stresu,
- prezentuje postawę asertywną – umie powiedzieć NIE,
- wspiera innych w sytuacjach trudnych, czuje się odpowiedzialny za kolegów,
- umie dokonywać wartościowych i sensownych wyborów,
- wie, jakie obowiązują normy zachowań i stara się ich przestrzegać,
- zna swoją wartość, decyduje o sobie i potrafi ponieść konsekwencje własnych decyzji,
- szanuje prawa, normy i autorytety społeczne,
- umie mówić o swoich emocjach, wyrażać uczucia, szanuje i identyfikuje się z uczuciami innych,
- zdaje sobie sprawę z zagrożeń w otaczającym nas świecie,
- współczuje pokrzywdzonym i pomaga lub organizuje pomoc charytatywną.

# **Ewaluacja**

Ocena skuteczności podejmowanych działań odbywać się będzie poprzez:

- analizę dokumentów potwierdzających realizację zadań zawartych w programie profilaktyki (dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, arkusze obserwacji niepowodzeń szkolnych uczniów),
- obserwację relacji dzieci i zmian zachodzących pod wpływem realizacji założeń programu,
- informacje zwrotne od rodziców.

Narzędziem pozwalającym udokumentować celowość podejmowanych działań będą:

- ankiety ewaluacyjne (dla rodziców, uczniów, nauczycieli),
- scenariusze zajęć,
- analiza wytworów dziecięcych.

Ocena realizacji programu zostanie dokonana przez dyrekcję, wychowawców, pedagoga szkolnego w formie dyskusji, wniosków oraz refleksji na temat przeprowadzonych działań z zakresu profilaktyki.

## **Uwagi końcowe**

Szkolny program profilaktyki ma charakter otwarty. Treści oraz sposoby realizacji mogą być wzbogacane i modyfikowane w zależności od aktualnych potrzeb szkoły.

Program został zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej 12.09.2012r. po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.